

Сметана І.С.

викладач,

Чугуєво-Бабчанський лісний коледж

ДУБ ЗВИЧАЙНИЙ: ЗНАЧЕННЯ ПОРОДИ В ЕКОЛОГІЧНІЙ ОСВІТІ

Сучасне лісове господарство України ґрунтується на веденні його на засадах сталого розвитку, безперервного, раціонального використання та покращання якісного складу лісів. Виконання поставлених завдань потребує вдосконалення їх обліку та оцінки для проведення подальшого якісного планування та управління лісовим господарством на основі достовірних нормативів. У вирішенні цих задач особливе місце посідає проблема теоретичного та методичного обґрунтування системи моделювання росту деревостанів, що дозволяє отримувати необхідні математичні моделі і таксаційні нормативи у вигляді таблиць ходу росту та продуктивності лісостанів.

Ліси України сформовані понад 30 видами деревних порід, серед яких домінують сосна (*Pinus silvestris*), дуб (*Quercus robur*), бук (*Fagus silvatica*), ялина (*Picea abies*), береза (*Betula pendula*), вільха (*Alnus glutinosa*), ясен (*Fraxinus excelsior*), граб (*Carpinus betulus*), ялиця (*Abies alba*).

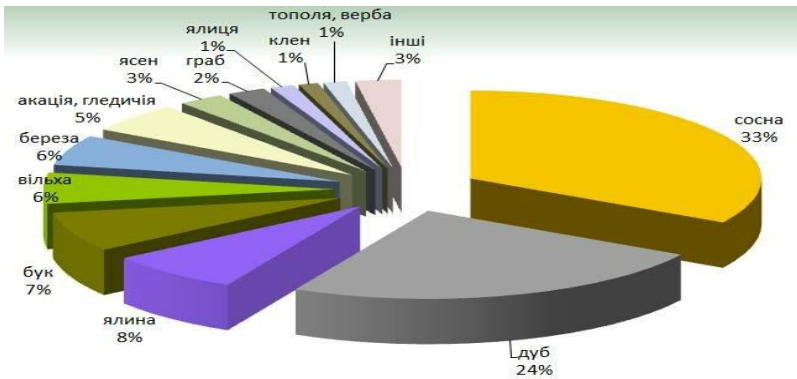

Рис. 1. Лісовий фонд України

Важливу роль серед головних лісотвірних порід відіграють твердолистяні деревні види, оскільки відзначаються особливо якісною деревиною та є породами, на які ведеться господарство.

До головних лісотвірних порід на території України, в т.ч. і на Харківщині, відносять дуб звичайний. Його широко використовують під час створення полезахисних і протиерозійних насаджень, ліси за його участю виконують багатогранні екологічні функції і задовольняють потреби народного господарства у цінній деревині.

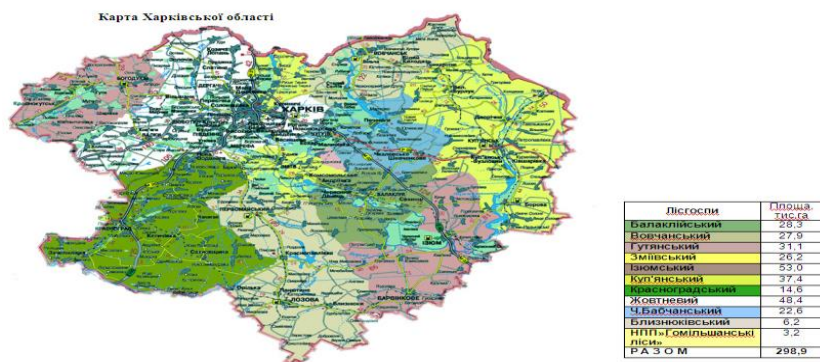

Рис. 2. Лісовий фонд Харківської області

Дуб – дерево чудове, потужне, із вагомою кроною і гілками, що тягнуться до неба, – завжди було улюбленим деревом людини. І справа тут не тільки в якості його деревини. Дуб в усі часи і в багатьох культурах був символом могутності й стійкості: на латині слово «говир» наводило на думку не тільки про дерево, але було синонімом сили, причому, як моральної, так і фізичної; а дубовим вінком нагороджували героя, який рятував життя будь-якого жителя Римської Імперії.

У Стародавній Греції дуб був деревом Зевса і Геракла, а також втіленням довголіття і сили духу. Стародавні слов'яни називали дуб – Перунове дерево; германські племена вірили, що дуб – це уособлення Тора, бога грому; а галли вважали його віссю світу. Коротше кажучи, історія відносин дуба і людини стара, як світ, адже, за легендою, Ной побудував свій ковчег саме з цього дерева; а біблійного Авраама відвідали три ангела Божих, коли він відпочивав у тіні розлогого дуба. Вважається, що енергія цього дерева здатна очищати біополе,

наповнювати людину життєвими силами. За старих часів житло зсередини повністю оброблялось дубом і мешканці вірили, що це захищає їх від негативного впливу ззовні [1, с. 1].

У Донецькій області розташований природний об'єкт, який можна вважати пам'ятником професіоналізму та наполегливості. Це Великоанадольський ліс – один із найбільших у світі штучних лісів, створених людськими руками. Своїм уже більш ніж столітнім існуванням він доводить, що праця здатна творити красу навіть у найнесприятливіших для цього умовах. Зеленим острівцем серед безводного степу на півдні Донецької області розкинувся Великоанадольський ліс. Найбільший в Європі рукотворний лісовий масив насичує повітря цілющою енергією край задимлених заводських труб і териконів.

Історія появи зеленої оази, створеної руками людини, почалася в 1840-роки, коли царський уряд зацікавився питанням впливу рослинності на клімат. Родючі чорноземи південних губерній були основними виробниками сільськогосподарської продукції, але вітер і посухи приводили до неврожаїв і навіть голоду. Через відсутність деревини – будівельного матеріалу і джерела палива, селяни не могли заселяти безлісі простори і приступити до оброблення хлібородних земель. Деякі ініціативні поміщики домоглися певних результатів в штучному створенні зеленої ниви, і держава вирішила приєднатися і розширити простір лісонасаджень на південних рівнинах. Для створення зеленого цеху на ділянці степу з глинистими землями главою лісництва був призначений випускник Петербурзького Лісового інституту Віктор Єгорович фон Графф (1819-1867). На цю людину доля поклала обов'язок спростувати висновки зарубіжних вчених про неможливість розведення лісів у відкритій степовій місцевості. І В. фон Графф з честю виконав свою місію. Відвідавши лісництво в 1884 році, професор М.К. Турський писав: «Схиляєшся перед силою людського розуму і наполегливістю, які відвоювали в степу місце і заселили в ньому ліс. Цей ліс надовго лишиться пам'ятником тієї сміливості, тієї упевненості й любові, з якими вперше взялися за заліснення степу. Так, потрібно було багато любові, щоб довести до кінця цю справу» [2, с. 2].

Висновки. Ціною свого життя В.Є. фон Графф довів, що основною лісо-твірною породою в степу є велетенський дуб, який відіграє значну роль в екологічній системі природи України.

І вже біля 200 років Великоанадольський ліс носить із гордістю звання «Перлина степового лісорозведення».

Рис. 3. Віктор Єгорович фон Графф (1819-1867)

Список використаних джерел:

1. URL: https://ua.igotoworld.com/ua/poi_object/66100_velykoanadolsky-forest.htm
2. URL: <http://zapitay.com.ua/vikoristannya-duba-v-medicini-i-pobuti.html>

Солодовник В.М.

викладач,

Чугуєво-Бабчанський лісний коледж

НАРОСТИ – НЕПЕРЕВЕРШЕНА ТЕКСТУРА ДЕРЕВИНИ В СУЧАСНІЙ ДЕРЕВООБРОБЦІ

Мета: Ознайомлення з наростами та їх розміщенням на деревах.

Завдання:

1. Характеристика капу, сувеля, раку та причини їх виникнення.
2. Місце розташування на стовбурі.
3. Вироби з капів та їх ціна.

Об'єкт дослідження: лісові масиви південно-східних областей України, зокрема Харківської та Миколаївської, а також ДП «Чугуєво-Бабчанське лісове господарство».

Предмет вивчення: лісокористування з основами деревинознавства.